U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci žalobkyně A. K., zast. Mgr. Janem Krátkým, advokátem, Advokátní kancelář Mladá Boleslav, Laurinova 1049, proti žalovanému Okresnímu úřadu Mladá Boleslav, referátu regionálního rozvoje, Mladá Boleslav, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2000 č. j. VÚP 219/330/2000, o vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci, vedené u Krajského soudu v Praze, sp. zn. 44 Ca 136/2001,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Praze Mgr. Olga Stránská, předsedkyně senátu není vyloučena z projednávání a rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 44 Ca 136/2001.

O d ů v o d n ě n í :

V uvedené právní věci byl Vrchnímu soudu v Praze předložen soudkyní Mgr. Olgou Stránskou spis zn. 44 Ca 136/2001 k rozhodnutí o námitce podjatosti, a to dne 8. 1. 2002. Protože nebylo o věci oním soudem rozhodnuto ke dni 31. 12. 2002, převzal věc Nejvyšší správní soud ve smyslu § 132 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní. Žalobkyně uvádí, že námitku podjatosti spatřuje v tom, že předsedkyně senátu Mgr. Olga Stránská odročila ústní jednání, aniž by však uvedla místo, kde se bude toto jednání konat. Tím se stalo, že se žalobkyně dostavila později do místa, kde byl vyhlášen napadený a později i Ústavním soudem České republiky zrušený rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2000 č. j. 44 Ca 94/2000-45. Žalobkyně i přesto podala k věci své vyjádření, i když podle předsedkyně senátu to nemohlo mít vliv na vyhlášené soudní rozhodnutí. Na ono vyjádření pak měla reagovat předsedkyně senátu sdělením, že „však Vy se tam s tím svým motocyklem nějak protáhnete“. Tímto byl jednoznačně podle žalobkyně projeven zaujatý a zcela neobjektivní přístup k dané věci. Jedná se o posměšnou poznámku záměrně celou věc bagatelizující a zredukovanou na zdánlivě malichernou maličkost. Podle žalobkyně měla předsedkyně senátu vyjádřit zřejmý despekt a pohrdání nejen případem samým ale i žalobkyní, což má za následek, že případ nebyl posuzován nezaujatě a nezávisle. Bylo jí pak sděleno, že si může stěžovat. Bylo tak upřeno žalobkyni právo, aby věc byla posuzována nestranným a nezávislým soudem.

Soudkyně se vyjádřila k věci sdělením ze dne 4. 1. 2002, v němž uvádí, že pro odstup času si nepamatuje, zda se žalobkyně po skončení věci vyjadřovala. Uvedla, že zásadně nikdy se po vyhlášení věci a jeho odůvodnění k projednávané věci nevyjadřuje a případné námitky nechává bez komentáře. Také účastníkům neříká, že si mohou stěžovat.

Podle § 8 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají

v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. V projednávané věci však žádný z těchto důvodů podjatosti zjištěn nebyl. Pokud žalobkyně zpochybňuje nepodjatost a nezávislost soudkyně z důvodu jejího údajného vyjádření, jak je popsáno shora, nejde o tvrzení způsobilé vyvolat důvod pochybovat o nepodjatosti této soudkyně. Sama soudkyně se vyjádřila tak, že nemá k účastníkům ani k právnímu zástupci žádný vztah, ani k věci samé. Poměr věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít také o vztah ekonomické závislosti. Podjatost sama zasahuje vždy do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezaujatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani pro konstituování soudní moci jako pilíře demokratické společnosti. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudci příslušnému a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě. Žalobkyní tvrzené důvody však tohoto charakteru nejsou, i kdyby předsedkyně senátu pronesla onu větu, poté co rozhodla ve věci samé.

I když je možné, že žalobkyně udávaná slova může vnímat subjektivně jako výraz negativního vztahu k ní ze strany soudkyně, v objektivní rovině v tom nelze spatřovat důvod pochybovat o nepodjatosti soudce, jak má na mysli zákon, totiž vskutku vážné okolnosti, pro níž je třeba využít zákonem stanovené výjimky z citované ústavní zásady zákonného soudce. K tomu by musely přistoupit další jiné závažné okolnosti, dokreslující žalobkyní udávaný despekt či pohrdání, zaujatost či dokonce nezávislost soudkyně. Ztráta posléze uváděné vlastnosti pak není žalobkyní ničím doložena a z udánlivě vyřčené věty ji sotva lze vysledovat. Nezávislost soudkyně se nezdá být z uvedeného tvrzení jakkoliv ohrožována. Soud v žalobkyní vymezené slovní kolizi neshledává žádný důvod pochybovat o nepodjatosti soudkyně.

Pokud jde o otázku možné stížnosti, jak je naznačována žalobkyní, jde o poskytnutí standardní informace o postupu, kdy si chce účastník řízení stěžovat na jednání soudce. Ani proto nelze jakkoliv pochybnost o nepodjatosti soudkyně dovozovat. Z uvedených důvodů soud rozhodl, jak je ve výroku uvedeno, že totiž předsedkyně senátu Mgr. Olga Stránská není vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí není opravný prostředek přípustný (§ 53 odst. 3 à contr. s. ř. s.).

V Brně dne 18. 2. 2003

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu